

Sygn. akt III S 4/15

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący SSA Bożena Szponar-Jarocka

Sędziowie SA Alicja Sołowińska

SA Dorota Elżbieta Zarzecka

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2015 r. w Białymstoku

skargi J. D. (1)

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie Sądu Okręgowego w Ostrołęce sygn. akt III Pz 18/15, Sądu Rejonowego w Ostrołęce sygn. akt IV P 417/14

postanawia:

- I. oddalić skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce,
- II. odrzucić skargę w przedmiocie przewlekłości postępowania przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce.

UZASADNIENIE

J. D. (1) w dniu 21.10.2015r. wniosła skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce w sprawie o sygn. akt IV P 417/14 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Ostrołęce, domagając się stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, zobowiązania Sądu Rejonowego w Ostrołęce do rozpoznania sprawy w terminie dwóch miesięcy od rozpoznania skargi, przyznania od Skarbu Państwa na jej rzecz kwoty 20.000 złotych.

W uzasadnieniu podnosiła, że pomimo złożenia w dniu 24.04.2015r. zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 15.06.2015r. od postanowienia oddalającego wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy, do dnia złożenia skargi nie zostało ono rozpoznane. Podkreślała, że pozew do Sądu Rejonowego wpłynął 12.10.2014r., a więc pomimo, że sprawa trwa już rok, to skarżąca nadal nie jest w stanie określić swojej sytuacji prawnej w zakresie zatrudnienia. W ocenie J. D. (1) w niniejszej sprawie doszło do rażącego naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki i to zarówno w Sądzie Rejonowym, jak i w Sądzie Okręgowym. Postępowanie w tej sprawie trwa zdecydowanie dłużej, niż jest to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla jej rozstrzygnięcia.

Występujący w sprawie w charakterze strony Skarb Państwa – Prezes Sądu Okręgowego w Ostrołęce wniósł o oddalenie skargi. W odpowiedzi podniósł, że w sprawie IV P 417/14 zainicjowanej wniesieniem pozwu przez J. D. (1) przed przystąpieniem do merytorycznego rozpoznania sprawy, Sąd Rejonowy zobligowany był w pierwszej kolejności rozstrzygnąć o zasadności wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Następnie wobec braku precyzji w sformułowaniu przez powódkę roszczeń sąd zobowiązany był do podjęcia szeregu czynności zmierzających do przygotowania sprawy do merytorycznego rozstrzygnięcia. Wszystkie czynności były podejmowane bez zbędnej zwłoki. Istotne jest również, że wszystkie działania Sądu były efektem tego, że powódka nie określiła precyzyjnie swojego roszczenia w pozwie. Ponadto na rozprawie w dniu 28.05.2015r. sama powódka uniemożliwiła przeprowadzenie czynności. Pisemny wniosek o wyłączenie sędziego złożyła dopiero na rozprawie, podczas, gdy nic

nie stało na przeszkodzie, aby został on złożony wcześniej. Umożliwiłoby to rozpoznanie wniosku przed wyznaczonym terminem rozprawy.

W ocenie Prezesa Sądu Okręgowego w Ostrołęce w sprawie IV P 417/14 nie zachodziły okresy nieuzasadnionej beczynności Sądu Rejonowego.

Również zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie odmowy wyłączenia sędziego zostało rozpoznane przez Sąd Okręgowy w Ostrołęce bez zbędnej zwłoki. Akta sprawy wraz z zażaleniem wpłynęły do Sądu II-ej instancji w okresie wakacyjnym. W wydziale pracy i ubezpieczeń społecznych orzekają cztery osoby, z których dwie w sierpniu 2015r. korzystały z urlopów wypoczynkowych. Zatem nie było wówczas możliwe rozpoznanie zażalenia w przewidzianym przez ustawę trzyosobowym składzie. Po zakończeniu okresu urlopowego sprawa została skierowana zgodnie z kolejnością wpływu na posiedzenie niejawne i bezzwłocznie rozpoznana.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga J. D. (1) w części dotyczącej przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym w Ostrołęce jest niezasadna, natomiast w przedmiocie stwierdzenia przewlekłości przed Sądem Rejonowym podlega odrzuceniu.

Stan faktyczny w sprawie IV P 417/14, której dotyczy skarga na przewlekłość postępowania jest następujący. W dniu 13.10.2014r. J. D. (1) złożyła do Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O. pozew o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę na czas nieokreślony bez wypowiedzenia, ustalenie, czy istnieje stosunek pracy między pozwanym – Bankiem Spółdzielczym w K. a powódką. Wraz z pozwem J. D. (1) złożyła wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 15.12.2014r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Orzeczenie w tym przedmiocie uprawomocniło się w dniu 27.12.2014r. Zarządzeniem sędziego z dnia 3.02.2015r. powódka została zobowiązana do sprecyzowania pozwu poprzez oświadczenie, czy domaga się odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy, czy też żąda ustalenia istnienia stosunku pracy. W przypadku żądania odszkodowania J. D. (1) została wezwana do złożenia pozwu na formularzu urzędowym, zaś jeśli powódka wnosi o ustalenie istnienia stosunku pracy winna wskazać wartość przedmiotu sporu pod rygorem zwrotu pozwu.

Powódka wykonała zarządzenie w dniu 18.02.2015r. Postanowieniem z dnia 19.02.2015r. Sąd Rejonowy w Ostrołęce na podstawie art.25§1kpc sprawdził z urzędu wartość przedmiotu sporu, określoną przez powódkę na kwotę 45.000 zł i w związku z tym zarządził dochodzenie przez zobowiązanie powódki do złożenia w terminie tygodniowym zaświadczenia o zarobkach za ostatnie 12 miesięcy. J. D. wykonała zobowiązanie Sądu w dniu 4.03.2015r. Zarządzeniem z dnia 13.03.2015r. pozwany został wezwany do wskazania hipotetycznego wynagrodzenia powódki za ostatnie 12 miesięcy trwania stosunku pracy. W dniu 2.04.2015r. zostało wydane zarządzenie, o doręczeniu odpisu pozwu wraz z zobowiązaniem pozwanego do złożenia w terminie 14 dni odpowiedzi na pozew, akt osobowych powódki. Odpowiedź na pozew „wpłynęła” do Sądu 27.04.2015r. W dniu 4.05.2015r. przewodnicząca wydała zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na 28.05.2015r.

Na rozprawie w dniu 28.05.2015r. J. D. złożyła wniosek o wyłączenie sędziego referenta od rozpoznawania sprawy. Postanowieniem z dnia 15.06.2015r. Sąd Rejonowy wydał postanowienie oddalające wniosek. Zażalenie na to orzeczenie powódka wniosła 24.06.2015r. Po uzupełnieniu braków formalnych środka odwoławczego akta zostały przekazane do Sądu Okręgowego w dniu 6.08.2015r. Z adnotacji znajdującej się w aktach sprawy wynika, że sędzia referent przebywał na urlopie wypoczynkowym od 31.07.2015r. do 1.09.2015r.

Postanowieniem z dnia 19.10.2015r. Sąd Okręgowy rozpoznał zażalenie, wydając postanowienie o wyłączeniu sędziego od rozpoznawania niniejszej sprawy. Zgodnie z art. 2 ustawy z 17.06.2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. 2004, nr 179, poz. 1843) przewlekłość postępowania ma miejsce wówczas, gdy trwa ono dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy ocenie, czy doszło do naruszenia prawa strony do rozpoznania

sprawy bez zbędnej zwłoki należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez Sąd w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy, uwzględniając jej charakter i stopień faktycznej i prawnej zawłości, znaczenia dla strony, która wniosła skargę, rozstrzyganych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem sądowym ocena, czy w konkretnej sprawie doszło do przewlekłości postępowania nie powinno ograniczać się wyłącznie do upływu czasu. Ocena, czy postępowanie trwa dłużej niż to konieczne musi być dokonana na podstawie analizy przeprowadzonych przez Sąd czynności i stanu faktycznego sprawy. Sama długotrwałość postępowania nie oznacza automatycznie, że doszło do przewlekłości postępowania. Zachodzi ona, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwlekle i trwa ponad czas konieczny do wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do rozstrzygnięcia.

Ustosunkowując się do żądania stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Okręgowym, należy uznać je za niezasadne.

Sąd Okręgowy w sprawie IV P 417/14 zajmował się jedynie rozpoznaniem zażalenia na postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie odmowy wyłączenia sędziego. Akta sprawy wraz z zażaleniem zostały przesłane w dniu 6.08.2015r., zaś postanowienie Sąd wydał 19.10.2015r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozpoznanie zażalenia przez Sąd Okręgowy w terminie nieznacznie przekraczającym dwa miesiące nie narusza prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki. Wskazany wyżej okres na wydanie postanowienia w postępowaniu incydentalnym nie jest długi, zwłaszcza, że jak to podniósł Prezes Sądu Okręgowego w Ostrołęce, zażalenie wpłynęło w okresie wakacyjnym kiedy to sędzia referent przebywał na urlopie wypoczynkowym.

Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 28.03.2013r. w sprawie o sygn. akt III SPZ P 1/13 stwierdził, że w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez zbędnej zwłoki, ocenie pod kątem przewlekłości podlegają zarzuty skarżącego odnoszące się do przebiegu postępowania od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, niezależnie od tego, na jakim etapie tego postępowania od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia skarga została wniesiona. Dlatego, że skargę można wnieść do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy, nie wynika, że jej zarzuty muszą ograniczać się do aktualnej fazy postępowania.

Sąd rozpoznający skargę nie ma jednak z urzędu obowiązku badania sprawności postępowania w sprawie od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia, tylko dlatego, że strona krytycznie ocenia jego przebieg. Zgodnie bowiem z art. 6 ust 2 pkt 2 ustawy z 17.06.2004r. skarga powinna poza spełnieniem wymagań przewidzianych dla pisma procesowego i żądaniem stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy, zawierać przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. Przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie, o których mowa w art. 6 ust 2 pkt 2 ustawy oznacza wskazanie czasu trwania postępowania, jak również konkretnych czynności procesowych, których Sąd nie podjął lub dokonał wadliwie, powodując w ten sposób nieuzasadnioną zwłokę w postępowaniu. Zgodnie zaś z art. 9 ust. 1 ustawy, skargę niespełniającą wymagań przewidzianych w art. 6 ust 2 Sąd właściwy do jej rozpoznania odrzuca bez wzywania do uzupełnienia braków. Obowiązkiem skarżącego jest więc wskazanie konkretnych czynności procesowych, których Sąd nie podjął lub dokonał wadliwie, powodując w ten sposób nieuzasadnioną zwłokę w postępowaniu. Konieczność dokonania oceny terminowości czynności podejmowanych zarówno na obecnym, jak i poprzednich etapach postępowania, występuje zatem tylko wówczas, gdy skarżący wskaże konkretne zarzuty, odnoszące się do tych faz postępowania. Powyższy pogląd jest utrwalony w orzecznictwie sądowym (m. in. postanowienie SN z 24.09.2013r. III SPP 188/13, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25.04.2014r. II S 8/14, z 14.11.2013r. II S 28/13).

Tymczasem w przedmiotowej sprawie J. D. złożyła skargę na przewlekłość postępowania w sprawie IV P 417/14 przed Sądem Okręgowym w Olsztynie. Jedynie w uzasadnieniu stwierdziła, iż skoro pozew wniosła 12.09.2014r., a więc ponad rok temu, to w jej ocenie doszło do naruszenia prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Zatem skarżąca nie wskazała żadnych określonych czynności procesowych, których Sąd Rejonowy nie podjął lub podjął ze

zwłoką, bądź też dokonał ich wadliwie. Z tych przyczyn skarga J. D. w części zarzucającej przewlekłość postępowania przed Sądem Rejonowym nie spełnia wymogów z art. 9 ust 1 ustawy. Dlatego podlega odrzuceniu, w pozostałej części jako niezasadna została oddalona.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji postanowienia na mocy art. 9 i 12 ustawy z 17.06.2014r.